

Коста

Давид Данилов-Абросімов

Пам'яті очевидців незліченних війн.

КОСТА. ЕМОЦІЇ. ДІЇ

— На добраніч люба донько. Хай тобі насняться добрі сни, — у батька на душі смуток, передчуття рокового повороту. За щільністю вікон собачий холод лащиться до зими.

Господар пройшов стемнілими кімнатами. Бархат заспокійливої тиші. Тепло чорно-білих фото. У старому домі привиди пам'яті завжди поруч: дитинство, юність... Мрії, прагнення, помилки. Можна дякувати провидінню, тільки чув о лихоліттях. Рух забезпечував зльоти й не лише вдачу, а і холостий хід. Журба невагома у порівнянні з ефіром емоції щастя.

Коста пізно ліг спати.

Вибух! Легкий землетрус.

Не сон — зловісна реальність.

Вдарило ще. Вибух за вибухом, мов приземляється інопланетний грім. Тремтіння пораненого світу.

Чорний, беззоряний, ранішній раннього ранок. Аномальне, фіолетове, розчепурене жареве утримує схід сонця.

Харків. 24 лютого 22 року. Відривний календар, спинилося паперове сердечко. Час, до трагедій звичний, крокує у вічність.

Думки як прокурори і підсудні — пульсують звинуваченням і виправданням: "Ти припускав... Тебе попереджали. Ти вивчав ситуацію. Чому не підготувався?! На що сподівався? Твоя провина!

Маєш захистити дитину, евакуювати жінок. Можливо і себе...

Куди? Як? Апокаліпсис".

Омертвілі вулиці присипає крижаний сніг. Стайки бомжів, мов голодні вовки. Іноді якісь темні люди зупиняють холодний погляд на перехожому, що на мерці. В такі часи демони серед нас.

Мирні звички примарні. Супермаркет "РОСТ" сконструювано зі скла — ось-ось стіни обернуться на мільйони летючих голок. Рятуючись від другого голодомору, покупці відчують первісний жах перед винахідливою смертю й з неінтелігентною жадібністю хапають хліб, яйця, консерви...

Усе здобич й всі здобич.

Комендантська година. За порушення — розстріл.

На окружній горять російські танки. Самооборона. Військкомати роздали зброю

громадянам. У місті диверсанти. Злі духи спущені з ланцюгів й скалять клики. Біля дому автоматні черги. Стрільба інтервальна із різних сторін.

Мовчки тремтять слони й леви в зоопарку. Флора й фауна разом із людством нервують, гострозорі і сліпі кулі механічно шукають ціль.

У центрі пекло. На Північній Салтівці подвійне пекло. Тихий спальний район перетворено на одне з новітніх кіл аду.

Збочена смерть знаходить естетику в розмноженні потворною хірургією. Дахи висотних і низеньких домівок, бетонні і звичайні стелі, стають занадто тяжким покривалом для своїх хазяїв. Артилерія загарбників цілодобово грає важкий, похоронний рок.

Ворожа колона броньовиків "Тигр" — плагіат "Humvee" й самовдоволена червона-зіркова піхота, на тентових КАМАЗах, пронеслися по Клочківській. Прорвалися у середмістя. Шкідливо дивитись кіношні байки про війну.

Години не пройшло. Харків'яни спалили їх вщент, з "Javelin".

Реактивні "Гради" гуркотять над сивою головою Кости, прямуючи вздовж Сумської і лягають пильним від осколків килимом над магістральним парком. Перед знищенням людей, війна вивела з рівноваги канони.

Безсонними ночами, надзвуковий крик у вухах від російських винищувачів. Звук нечуваний. Здається що плавиться та стікає вулканічною лавою бетонна шкіра дому. Стальні шуліки війни тривожаться від гупотіння зеніток і пілотуються так низько, що можуть врзатися у стіни.

Хаотичні і прицільні, руйнівні прильоти. Балістика. Півтонні "Іскандер" і семиметрові "С-300", що ледь тягли чотиривісні монстри вантажівок на кремлівському параді, з космічним розгоном втикаються шаровими блискавками у Харків. Лишають вирви ширші за тенісний корт.

Червоні генерали надумали силою вогню проломити прикордоння, зламати ключову оборону. Мріють навести жах на двохмільйонне місто, жорстокістю ввести у шок усю країну. І без перешкод, як по автобану, прямувати на захід.

Найкращі бомбосховища — станції метро. Самозбереження потребує 24-х годин на добу в підземеллі. Коста ігнорує процедуру: "нудніше й пасивніше, чим у водолазів застряглих в барокамері.

Любий дім перетворився з фортеці на капкан. То стрес. Краще прийняти смерть гідно: не роздягненим в душовій, або голим у ліжку".

Гинуть українські солдати, ополчення. Завдяки їх стійкості його рідні живі. Імпульсивно дихає країна. Душею відчувається беззахисність і жертвність солдат. Він їм винен.

Повітряна тривога. Декілька бабусь одразу розбіглися буцімто молоді. Безлюддя пустелі. Тільки старий дід. Темний, довгий одяг, велика сива й охайна борода. Ікона. Образ Всевишнього.

— Тобі не треба туди, — раптом звертається він до Кости. — Буде багато роботи

заради перемоги. Не обов'язково усім до війська. Не ходи, — застережливо повторює спаситель, з особливою твердою добротою і неспішно йде. Зникає.

"Несподіване оповіщення. Вищий глас?"

Містика. А подовжить існування ліпше медицини! Можна триматись залишку свобод. Стати невидимкою для ворога і друга. Можна не знати тяготи армійської служби. Неспішно їсти, пити вино. Не ходити під дерево як собака. Не місити багнюку під дощем, не обнімати холодну землю, не вмирати зі зброєю в руках. Можна спати в теплі, поруч з дружиною", — організм Кости чіплявся за буття. — "Що з нею буде? Молода, красива.

Солдат залишиться живим? М'ясорубку щойно увімкнули. Не професіонал. Не офіцер. Не хлопець за віком.

Цей прояв патріотизму рівнозначний самокатуванню перед самогубством. Не поспішай. Війна закінчиться. Об'являть винними людські вади. Ідеологів стратять на папері. Між могил героїв побудують спільний бізнес. Колись минуть роки, настане нове щастя: любов-пісні-весілля-танці... Буде так, як завжди у людства буває. Але не за мій вік.

А корупція? А зрада?!

Шукати винних — мільйон бажаючих. Один одного затопчуть заради самовиправдання.

Озброєні сусіди вдерлися до нашої землі, увірвалися у домівки, віднімають життя.

Вампіри — справжнє благородство і гуманізм, у порівнянні з зомбованими гвалтівниками Європи. Не міфічні кровопивці обікрали і розстріляли царя, разом із дітьми. Не вовкулаки 70 років плювали на триколірний прапор й двоголового орла, перед тим як їх наліпити на кремль і на паспорт.

Кількість жертв клану Дракули — смішна цифра для ворогів України.

Коста поважав вік дорадянської культури, а тепер — не міг й чути російську. Його Харків захлинається у крові. Минув тиждень війни. А він живий. Бо його захистили. Замість нього померли інші. Мабуть прийшла його черга.

Повернутись? Спокусливо. Зустрів діда схожого на Бога. Він каже: "Не ходи на війну", — і ось я передумав, бо то вище знамення і слухняно підкорився.

Маячня! Ганьба — ховатися за пророцтва, мов ховатися за дітей."

Відчуваючи розмиття свого ладного тіла на якісь боягузливі атоми, Коста волею зібрав їх до купи. Майже погодився з небуттям. Не легко. Жах — страшний стан.

Була надія — до смерті місяць, а може два. Гібридне відчуття розумної билінки й одночасно жертви у черзі на родео.

Березень почався зимовим настроєм. Непрозорі хмари, жодної щілини, як примерзли до горизонту.

Містечко. Коста і не знав про його існування. Приблизно 200 тисяч жителів. Дальня сторона країни, мов протилежний бік луни. Війну чутно і видно тільки у новинах СМІ, а мешканців наче протягом здуло. Порожнеча. Вільний від пасажирів

міський транспорт, ганяє повітря пустими вулицями.

Протитанкові їжі. Залізні друзяки підняли до гори лапи, широко розставили нижні кінцівки.

І навіщо? Прикордоння лягає кістями, щоб вони тут не знадобились.

КПП, мішки з вологим піском.

— Ніж є? — кремезні хлопці на нервах. Охорона обшукує його легенький міні-рюкзак.

Коста під прицілом українського снайпера. Строковик, розкинувши ноги на покрівлі військкомату, рахує хвилини до кінця зміни.

За вестибюлем два малі віконця, до них стоять похмурі добровольці. Майже всі приїжджі. Провінційний військкомат, раптом і ненадовго, став перехрестям світу. Схід — Захід.

Дехто, подібно харків'янину, миттєво загубили добробут-статус-дохід ... і тепер знають лише один вищий сенс.

А є такі, хто залишив комфорт і піднявшись з пляжного шезлонгу повернулись на батьківщину з півдня Італії, Греції. Кинули роботу у Польщі, Фінляндії ...

— Бачу, ти ще міцний і маєш вмотивованість, — худорлявий, бувалий майор роздивився його радянський військовий квиток. — Тобі через оті двері до ВЛК. Прямо по коридору і на третій поверх.

Сумні доктора у прохідних конурках штампують автографи. Дві зовсім юні лікарки базикають зі штучною веселістю, не звертаючи уваги на понурих свідків.

Працює конвеєр для героїв. Професійна мантра з дев'яти букв одна на всіх: "Придатний. Придатний, придатний".

Внизу затримка. Якийсь рекрут передумав воювати. До нього вийшов суворий воєнком, педагог для дорослих.

Коста бере папірець повістки.

— Що буде з нами? Ми не знаємо що стане з нашими роинами, — перемовляються чиновниці ТЦК — слабкі жінки.

За один рік, всіх тих жіночок замінять здорові мужики. Військова форма буває краще за оберіг.

Страх смерті земний вірус, але під час війни швидкість поширення космічна. Миттєво інфікується країна.

Хвороба має й більш легкі форми. Харків'янин полегшує напругу: ставить підпис без вагань.

Через тиждень — телефонний дзвінок. Наче луснув металевий трос.

Наказ. Миттєві збори. Затертий пунктир дороги. Доросле, мужнє лице Кости потерпає від різких змін. Думки надважкі, мов матеріальні.

Зупинка. Невідоме й одночасно все відомо. Він прибув до ЗСУ. Перед тим як увійти у надміцну земну браму необхідно кинути багаж. А що залишилось, окрім життя й спогадів?

Є така чортова пастка, може заплутати і військових людей, довести до гріха, а то й до зради.

Буття. Треба зректись. Заздалегідь відмовитись. Потрібна угода на смерть. Надважке, втім правильне рішення. Здається, більшість так і діє. Однак бажання жити не повертається тільки до мертвих. Раз не встиг ступити крок у вічність, доведеться повторити екзистенціальні муки. Жадоба до життя уперта як і смерть.

Коста побачить ще краплинку дьогтю, коли їх повезуть у напрямку фронту. Дужий широкоплечий солдат нап'ється горілки й ляже трупом. Шо мертвець у непробудному сні. Нічого не чує. Очі заплющені. Руки у тактичних рукавицях. Броня імпортна з коміром, фартухом. Наколінники, підлокітники. Кевларовий шолом. Бракує ритуальних квітів.

Передчасно лякатися фатуму. Ешелон лише направлявся на схід.

2025